

Jonge liberale melkveehouder Jan Huitema vecht in Brussel voor praktische regelgeving

'Hectaretoeslag maakt grasland alleen maar duur'

De pas 30-jarige melkveehouder Jan Huitema verruilde ongepland de overall voor het nette pak. Nu maakt hij een bliksemcarrière in de landbouwcommissie van het Europe Parlement. Met plannen zoals de hectaretoeslag inzetten om beter te worden in grasteelt.

tekst **Jelle Feenstra**

Heerlijk om weer even fulltime boer te zijn tijdens reces EU-parlement! Het is eind augustus en vanuit de melkput in het Friese Makkinga stuurt Jan Huitema deze tweet de wereld in. Zijn ouders planden hun vakantie tijdens het Brusselsereces, zodat hij de boerderij kan runnen. Na zijn opmars – Huitema werd met ruim 26.000 voorkeursstemmen gekozen in het Europe Parlement – melkt hij alleen nog in de weekenden en de vakanties.

Boer of politicus, weet je al wat je wilt worden?
‘Ha, ha. Ik denk boer die altijd iets buiten de deur zal blijven doen. Toen ik in Wageningen studeerde, had ik die overtuiging al. Na een stage bij LTO in Brussel heb ik van 2008 tot 2012 als assistent van twee verschillende europarlementariërs gewerkt. Daarna wilde ik eerst nog wat van de wereld zien en kocht ik voor 2400 euro een “around the world-ticket” op basis van werken voor kost en inwoning op akkerbouw- en melkveebedrijven in Argentinië, Australië en Vietnam. In Nieuw-Zeeland zag ik dat we een hoop over grasbenutting en weidegang kunnen leren. Graslandhoogtemeters en stripgrazen zijn daar gemeengoed. De veehouders in die landen beseffen dat in gras alles zit wat een koe nodig heeft en weten dat bijzonder goed te benutten.’

Daarna werd je boer?
‘In 2012 ging ik voltijds op de boerderij werken. Maar intussen schreef ik mee aan de landbouwparagraaf voor de Europese verkiezingsstrijd van de VVD. Vervolgens kwam de vraag of ik niet een paar debatten wilde doen en kandidaat wilde worden. Voordat ik er erg in had, zat ik weer in Brussel, nu als politicus.’

Wat kun je in Brussel bereiken voor je achterban, ondernemers in de agrarische sector?
‘Ik heb al iets bereikt. Tien jaar lang was niemand uit Nederland lid van de landbouwcommissie. Terwijl Brussel dé plek is waar de belangrijkste wet- en regelgeving voor de sector wordt gemaakt. Ik ben dan ook trots dat ik meteen een verkiezingsbelofte inlos: een plekje krijgen in de land-

bouwcommissie. Daardoor hebben Nederlandse boeren sinds 1 juli een rechtstreekse stem in de landbouwcommissie en zit ik aan de onderhandelingstafel met de landbouwministers.’

Wat kunnen we van je verwachten?
‘Vijf procent van onze kostbare bouwland moet ecologisch aandachtsgebied (EFA) worden. Dat is niet uit te leggen. Op dit moment kan ik daar weinig tegen doen, omdat de voorstellen al in een te gevorderd stadium verkeren. Maar over een paar jaar komt de Europese Commissie met een tussentijdse evaluatie. Dan ga ik zeker proberen dit te veranderen.’
‘Daarnaast maak ik me zorgen over de bureaucratie van deze vergroeningsmaatregelen, de uitvoerbaarheid en de controle

‘De benutting moet leidend zijn, niet de rigide gebruiksnormen’

daarvan. De commissie heeft mij toegezegd de administratieve lasten voor boeren tot een minimum te beperken. Hier ga ik ze aan houden.’

Het nieuwe GLB dreigt melkveehouders op te zadelen met een plicht tot herinzaai of misschien wel een ploegverbod op blijvend grasland?
‘In Brussel wordt uit oogpunt van biodiversiteit en CO₂-opslag veel belang gehecht aan permanent grasland. Het betekent dat Nederland niet veel meer mag achteruitgaan in blijvend grasland.’
‘Het vervelende is dat de Europese Commissie 2012 als referentiejaar heeft gekocht, een jaar met veel blijvend grasland. Nu hoeft er niet veel te gebeuren of melkveehouders zitten met hun grasteelt op slot. Ik volg die ontwikkeling met zorg, want het ondermijnt de wisselteelt en dus ook de samenwerking met akkerbouwers, wat weer druk geeft op de mestmarkt.

Ook hier geldt dat de strijd bij de tussentijdse evaluatie moet worden gewonnen.’

De Nederlandse melkveehouderij wordt vanwege haar mestproductie toch met argusogen bekeken in Brussel?

‘Het mag niet zover komen dat een extensieve melkveehouder met genoeg land mest moet afvoeren. Rigide gebruiksnormen op grasland remmen het ondernemerschap en werken averechts voor het milieu. Te weinig mest tast het bodemleven aan en zorgt voor meer uitspoeling.’
‘De benutting moet leidend zijn. Als je kunt aantonen dat je de hoeveelheid mineralen die je op gras brengt er ook weer afhaalt, moet dat de grens zijn.’
‘Het Minas-systeem was geniaal, maar is destijds afgeschoten. Nu komt er met de KringloopWijzer en evenwichtsbestemming hopelijk een nieuwe kans. Maar Brussel moet er wel mee instemmen dat Nederland op deze manier zijn mestbeleid invult. Dat wordt mijn inzet in Brussel.’

Dat klinkt idealistisch, maar politiek is toch vooral ordinaire ruilhandel?

‘Natuurlijk is politiek geven en nemen. Maar politiek is ook ondernemen. “Choose your battle” en word expert. Dan valt er best veel te bereiken.’

Vind je dat de huidige landbouwcommissaris Dacian Ciolos het goed heeft gedaan?

‘Na de conservatieve Ciolos een liberale landbouwcommissaris aan het roer zou een zegen zijn voor de Nederlandse melkveehouderij. We hadden de steun net ont koppeld, maar Ciolos praat alweer over marktbeheer, productieregulering en ondersteuning. Hij wil de klok terugdraaien, terwijl onze zuivelsector door haar productiviteit, innovatie en vakmanschap de wereld kan veroveren. Daarom ga ik voor een Noord- in plaats van een Zuid-Europese landbouwcommissaris. Een Noord-Europeaan denkt in de regel wat liberaler.’

Jij staat voor een zo vrij mogelijke markt?

‘Ja. Als Brussel weer aan volumebeperking doet, is dat nadelig voor onze concurrentiepositie en lachen landen als Nieuw-Zeeland in hun vuistje.’
‘Je moet je ook serieus afvragen wat inkomenssteun ons als sector brengt. Volgens mij maakt een hectaretoeslag landbouwgrond alleen maar duur. Ik gebruik dat geld liever voor kennis, afzetversterking en innovatie in betere productiesystemen, zoals precisiegrasteelt. Die discussie wil ik in de aanloop naar het nieuwe landbouwbeleid van na 2020 graag voeren met mijn achterban.’ |